

ክታበት ቫይረስ ሂፑሞን ፓፒሎማ (HPV) Human Papillomavirus (HPV) Vaccines

ክታበት HPV እንታይ እዮም?

እቶም ክታበት HPV ካብ ዝተወሰኑ ዓይነታት ቫይረስ ሂፑሞን ፓፒሎማ (HPV) ዝከላኸሉ ኮይኖም፡ መንሽሮ መሃንቱስ፡ ማህጸን፡ ኣፍን ጎሮሮን፡ ብልዕቲ ወድ ተባዕታይ፡ ብልዕቲ ጓል ኣነስተይትን ሻምባቕ ማህጸንን ከምኡ'ውን ቁስሊ ጸታዊ ኣካልን ዘስዕቡ እዮም። ኣብ ካናዳ 2 ክታበት HPV ኣለዉ፡- Cervarix® (HPV2) ከምኡ'ውን Gardasil®9 (HPV9) ይበሃሉ። እቶም ክታበት ብጥዕና ካናዳ ዝጸደቁ ኮይኖም፡ HPV9 ኣብ ክልቲኡ ጸታታት ንክጥቀሙ ፍቓድ ረኺቡ፡ HPV2 ድማ ኣብ ደቂ ኣንስትዮ ጥራይ ንክጥቀሙ ፍቓድ ረኺቡ። Gardasil®9 (HPV9) ኣብ BC ንዝርከቡ ብቐዓት ሰባት ብነጻ ይወሃብ።

ክልቲኦም ክታበት ካብ 2 ዓይነታት HPV ዝከላኸሉ ኮይኖም ኣስታት 70% ናይ ማህጸን መንሽሮ ከምኡ'ውን 80% ናይ መሃንቱስ መንሽሮ ካብ ዘስዕቡ ዝከላኸሉ እዮም። ክታበት HPV9 ካብ 5 ተወሳኺቲ ዓይነታት HPV ዝከላኸል ኮይኑ ካብ 15% ክሳብ 20% መንሽሮ ማህጸንን 11% መንሽሮ መሃንቱስ ኣብ ደቂ ኣንስትዮን 4% ኣብ ደቂ ተባዕትዮን የስዕቡ። ክታበት HPV9 ካብ 2 ዓይነታት HPV እውን ይከላኸል እሞ ኣስታት 90% ካብ ቁስሊ ጸታዊ ኣካል ዘስዕቡ እዮም።

ክታበት HPV ክወስድ ዘለዎ መን እዩ?

ክታበት HPV9 ንኹሎም ተምሃሮ 6ይ ክፍሊ ብነጻ እዩ ይወሃብ።

ኣብ 6ይ ክፍሊ ክታበት ዘይረኽቡ ደቂ ተባዕትዮ (ኣብ 2005 ወይ ድሕረ-ዝተወልዱ)ን ደቂ ኣንስትዮን ቅድሚ መበል 19 ዓመት ልደቶም ተኸታታሊ ክታበቶም እንተጀሚሮም ቅድሚ መበል 26 ዓመት ልደቶም እንተወዲአም ብነጻ ክታበት HPV ብቐዓት ኮይኖም ይቐጽሉ።

እቲ ክታበት HPV9 ካብ 9 ክሳብ 26 ዓመት ዝዕድሚኦም ውልቀሰባት እውን ብነጻ ይወሃብ እሞ ንሳቶም ድማ፡-

- HIV ኣወንታ ዘለዎም
- ክልተ-መንፈስ፡ ጸታ ዝቐየሩ ወይ ዘይ-ባይነሪ
- ምስ ደቂ ተባዕትዮ ጸታዊ ርክብ ዝፍጽሙ ደቂ ተባዕትዮ፡ እቶም ገና ጸታዊ ርክብ ዘይገብሩን ጸታዊ ዝንባለአም ኣብ ሕቶ ዘእትዉን ዘለዉ ሓዊሱ
- ኣብ ጎደና-ዝሰተፉ ደቂ ተባዕትዮ

ካልኣት ንክታበት HPV9 ብቐዓት ዝኾኑ ደቂ ተባዕትዮ ድማ፡-

- ካብ 9 ክሳብ 18 ዓመት ዝዕድሚኦም ኣብ ክንክን ሚኒስትሪ ህፃናትን ልምዓትን ስድራን ዝርከቡ

- ኣብ ማእከላት ኣገልግሎት ምእላይ መንእሰያት ዝርከቡ ክታበት ንምርካብ ምስ ኣላዪ ክንክን ጥዕናኻ ተራኽብ።

ኣብ ላዕሊ እንተዘይተጠቐሱ፡ ክታበት HPV9 ነዚኦም ይምከር እዩ፡ ብነጻ ግን ኣይወሃብን፡-

- ካብ 19-45 ዓመት ዝዕድሚኦን ደቂ ኣንስትዮ
- ካብ 9 ክሳብ 26 ዓመት ዝዕድሚኦም ደቂ ተባዕትዮ
- ዕድሚኦም 27 ዓመትን ልዕሊኡን ዝኾኑ ደቂ ተባዕትዮ ምስ ደቂ ተባዕትዮ ጸታዊ ርክብ ዝፍጽሙ

እቶም ክታበት HPV ኣብ ውሽጢ 6 ወርሒ ብተኸታታሊ ወይ 2 ወይ 3 ዓቕን ይወሃቡ እዮም። ካብ 9 ክሳብ 14 ዓመት ምስ ኮነ ተኸታታሊ ዝጅምሩ ህጻናት እንተወሓደ 6 ወርሒ ኣፈላላይ ዘለዎ ግዜ ዝወሃቦም 2 ዓቕናት የድልዮም እዩ። ዕድሚኦም 15 ዓመትን ልዕሊኡን ንዝኾኑን ተኸታታሊ ዝጅምሩ ሰባትን ስርዓተ ምክልኻል ሕማም ዝደኸመን ሰባት 3 ዓቕን የድልዮም እዩ።

እቶም ንነጻ ክታበት HPV ብቐዓት ዘይኮኑ ኣብ መብዛሕትኦ ፋርማሲታትን ናይ መገሻ ክሊኒካትን ክገዝጹ ይኸእሉ እዮም።

ቅድሚ ጸታዊ ርክብ ምፍጻምካን ምስ HPV ምርኻብካን ክታበት ምውሳድ ዝበለጸ እዩ፡ ምክንያቱ እቶም ክታበት ንረኽሲ ይከላኸሉ እምበር ኣየጸርይዎን እዮም።

እቶም ክታበት HPV ምርካብ እንታይ ረብሓታት ኣለዉዎ?

ኣብተን ብHPV ተለኺፈን ዘይፈልጣ ደቂ ኣንስትዮ፡ እቶም ክታበት ዳርጋ 100% ካብቶም ቦቲ ክታበት ዝሸፈኑ ዓይነታት HPV ዝመጽእ መንሽሮ ማህጸን ይከላኸሉ እዮም።

እቲ ክታበት HPV9 ንኣስታት፡-

- 78% ካብቶም ኣብ ደቂ ተባዕትዮ ዝረኣዩ መንሽሮ መሃንቱስ ብኸልተ ቀንዲ ዓይነታት HPV ዝመጽእ እዩ።
- ካብ 90% ክሳብ 100% ብኸልኡት 2 ዓይነታት HPV ዝመጽእ ቁስሊ ጸታዊ ኣካል ይከላኸል እዩ።

ደቂ ኣንስትዮ ስራዕ መርመራ ፓፕ ክገብሩ ኣገዳሲ እዩ ምክንያቱ ክታበት HPV ካብ መብዛሕትኦም መንሽሮ ማህጸን ዘስዕቡ ዓይነታት HPV ይከላኸል እምበር ኣይከላኸልን እዩ።

ድሕረ እቲ ክታበት ክመጽኡ ዝኽእሉ ግብረ-መልሲታት እንታይ እዮም?

ልሙዳት ምላሽ ክታበት MMRV፣ እቲ ክታበት ኣብ ዝተወሃበሉ ቦታ ቃንዛ፣ ምቕያሕን ምሕባጥን ዘጠቓለለ ክኸውን ይኽእል። ረስኒ፣ ድኻም፣ ሕማም ርእሲ፣ ከምኡ-ውን ቃንዛ ጭዋዳታት ወይ መላግቦታት እውን ከጋጥም ይኽእል እዩ።

ኣስታሚኖሬን (ንኣብነት ታይለኖል®) ወይ ኢብዩፕሮሬን (ንኣብነት ኣድቪል®) ንረስኒ ወይ ቃንዛ ክስምዓካ ኽሎ ክወሃብ ይኽእል እዩ። ASA (ንኣብነት ኣስፓሪን®) ጠንቂ ሕማም ረይ ሲንድሮም ክኸውን ስለ ዝኽእል ትሕቲ 18 ዓመት ንዘዕድሚኡ ዝኾነ ይኹን ሰብ ክወሃብ የብሉን።

ብዛዕባ ረይ ሲንድሮም ዝበለጸ ሓበሬታ እንተ ደሊኻ ኣብ [HealthLinkBC File #84 Reye Syndrome](#) ርእ።

ዝኾነ ይኹን ክታበት ድሕረ ምውሳድካ ን15 ደቓይቕ ኣብቲ ክሊኒክ ምጽናሕ ኣገዳሲ እዩ፣ ምኽንያቱ ኣዝዩ ሳሕቲ ዝረኣ ተኸእሎ ኣሎ፣ ካብ ሚልዮን ትሕቲ 1፣ ኣናፊላክሲስ ዝበሃል መፍርሒ-ህይወት ኣለርጂካ ግብረ-መልሲ ኣሎ። እዚ ድማ ቆፎ ኣፍልቢ፣ ጸገም ምስትንፋስ ወይ ምሕባጥ ጎሮሮ፣ መልሓስ ወይ ከንፈር ከጠቓልል ይኽእል እዩ። እዚ ግብረ-መልሲ እንተተፈጠሩ፣ ኣላዪ ክንክን ጥዕናኻ ክሕክሞ ይኽእል እዩ። ህጹጽ ሕክምና ኤፒነፍሪን (ኣድሪናሊን) ምምሕዳርን ብኣምቡላንስ ናብቲ ዝቐረበ ክፍሊ ህጹጽ ረድኤት ምትሕልላፍን የጠቓልል። ካብቲ ክሊኒክ ምስ ወጻእካ ምልክታት እንተተረጎሙካ፣ ናብ 9-1-1 ወይ ናብቲ ናይ ከባቢኻ ህጹጽ ቁጽሪ ደውል።

ኩሉ ግዜ ከቢድ ወይ ዘይተጸበኹሮ ግብረ-መልሲ ኣብ ጥዕናኻ ኣብ ዘጋጥመካ ንወሃቢ ክንክን ጥዕናኻ ጸብጸብ ሃብ።

እቲ ክታበት HPV ክወስድ ዘይግብኡ መን እዩ?

ንስኻ ወይ ውላድካ ቅድሚ ሕጂ ንዝተወሰደ መጠን ክታበት HPV ወይ ንዝኾነ ክፋል ናይቲ ክታበት፣ እንተላይ ማይ-በሰላ፣ ንህይወትካ-ኣብ-ሓይዞ ዘእቱ ግብረ-መልሲ እንተሃልዩካ፣ ምስ ኣላዪ ክንክን ጥዕናኻ ተዘራረብ። ነፍሰጸር ዝኾና ሰባት ነቲ ክታበት ክወስዱ የብሉን።

ብሰንኪ ሰዓል ወይ ካልእ ቀለል ሕማም ክታበት ምድንጓይ ኣየድልን። ይኹን እምበር፣ ዝኾነ ስክፍታታት እንተሃልዩካ፣ ምስ ኣላዪ ክንክን ጥዕናኻ ተዘራረብ።

HPV እንታይ እዩ?

HPV ሓይ ካብቶም ዝበዝሑ ብጾታዊ ርክብ ዝመሓላለፉ ረኽሶታት (STIs) እዩ። ካብ 4 ጾታዊ ርክብ ዝፍጽሙ ሰባት እቶም ከባቢ ሰለስተ ዘይተኸተቡ ሰባት ኣብ ገለ እዋን HPV ክሓሙ እዮም። ዝኾነ ዓይነት ጾታዊ ርክብ ብኣፍ፣ ስጋዊ

ርክብ ወይ መሃንቱስ ዝፍጽም ሰብ HPV ክሓምም ይኽእል እዩ። በዚ ሕማም ክትልከፍ ጾታዊ ርክብ ኣድላይ ኣይኮነን። ጾታዊ መጻምድቲ ብዝበዝሑ መጠን ብHPV ናይ ምልከፍ ተኸእሎኻ ዝለዓለ እዩ። ምስ ደቂ ተባዕትዮ ጾታዊ ርክብ ዝፍጽሙ ደቂ ተባዕትዮ እውን ናይ HPV ረኽሲ ተኸእሎኻም ዝለዓለ እዩ።

ብHPV ክትልከፍ ከለኻ እንታይ እዩ ዘጋጥም?

መብዛሕትኦም ብHPV ዝተለኸፉ ሰባት ዝኾነ ምልክት ወይ ምልክት ዘየርእዩ ኮይኖም ዋላ ከይፈለጡ ነቲ ቫይረስ ናብ ካልኣት ከመሓላፍዎ ይኽእሉ እዮም። መብዛሕትኦም ግዜ ረኽሲ HPV ባዕሉ ክጸሪ እዩ። ንገለ ሰባት፣ HPV ኣይጠፍእን እዩ፣ በቲ ቫይረስ ዝተለኸፉ ዋህዮታት ድማ ምስ ግዜ ቅድመ-መንሽሮ ወይ መንሽሮ ክኾኑ ይኽእሉ እዮም።

ኣብ ሕድሕድ ዓመት ኣብ B.C. ብግምት:-

- 210 ሰባት መንሽሮ ማህጸን ክሓሙ እንከለዉ 55 ድማ በቲ ሕማም ክሞቱ እዮም
- 6000 ሰባት ኣብ ማህጸን ቅድሚ መንሽሮ ዝመጽእ ልዑል ሓይዞ ዘለዎ ለውጢ ከማዕብሉ እዮም
- ልዕሊ 450,000 ሰባት ምርመራ በሪ ማህጸን ክገብሩ እንከለዉ ልዕሊ 14,000 ድማ ምክትታል ከድልዮም እዩ። ምክትታል ተወሳኺ ምርመራ ፓፕን ካልእ መንሽሮ ማህጸን ከይምዕብል ዝዓግት ኣገባባትን ከጠቓልል ይኽእል
- 135 ሰባት መንሽሮ መሃንቱስ ክሓሙ እንከለዉ 20 ድማ በቲ ሕማም ክሞቱ እዮም
- 5500 ሰባት ቁስሊ ጾታዊ ኣካል ከማዕብሉ እዮም

ብሱል ንእሽቶይ ፍቓድ

ወለዲ ወይ ኣለይትን ደቆምን ንክታበት ፍቓድ ንምርካብ ክመደየጡ ይምከር። ትሕቲ 19 ዓመት ዝዕድሚኦም ህጻናት፣ ንነፍሲ ወከፍ ክታበት ዘለዎ ረብሓን ክህሉ ዝኽእል ግብረ-መልስን ከምኡ-ውን ክታበት ናይ ዘይምኽታብ ከምጽኡ ዝኽእል ሓይዞን ክርድኡ ዝኽእሉ፣ ብሕጋዊ መንገዲ ክታበት ክሰማምዑ ወይ ክነጽግዎ ይኽእሉ እዮም። ብዛዕባ ብሱላት ንኣሽቶ ፍቓድኛ ምኪን ተወሳኺ ሓበሬታ እንተ ደሊኻ ኣብ [HealthLinkBC File #119 The Infants Act, Mature Minor Consent and Immunization](#) ርእ።

ንተወሳኺ ሓበሬታ

- [HealthLinkBC File #101a Human Papillomavirus \(HPV\) Infection and Genital Warts](#).
- ImmunizeBC <https://immunizebc.ca>. ርእ።

ImmunizeBC

BC Centre for Disease Control
Provincial Health Services Authority